

ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»

Хмельницький інститут соціальних технологій

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Хмельницького
інституту соціальних технологій
Університету „Україна”

М. Є. Чайковський

24 06 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.3. Основи туризму та орієнтування

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма 017 Фізична культура і спорт

(назва освітньої програми)

освітнього ступеня бакалавр

(назва освітнього рівня)

галузь знань 01 Освіта. Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність(ності) 017 Фізична культура і спорт

(шифр і назва спеціальності(тей))

Спеціалізація(ії)

(назва спеціалізації)

інститут, філія, факультет, коледж Хмельницький інститут соціальних технологій

(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: 120/4

Форма підсумкового контролю: екзамен

Хмельницький 2021 рік

Робоча програма _____ **Основи туризму та орієнтування**
(назва навчальної дисципліни)

для студентів за галуззю знань 01 Освіта
спеціальністю 017 „Фізична культура і спорт ”

„24” червня 2021 року – 28 с.

Розробники:

Адирхаєв Сослан Георгійович – доктор педагогічних наук, професор кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій, доктор пед. наук , професор

(вказати авторів, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Викладачі:

Адирхаєв Сослан Георгійович – доктор педагогічних наук, професор кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту Хмельницького інституту соціальних технологій, доктор пед. наук , професор

(вказати всіх викладачів, які працюють за даною програмою, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту

Протокол від „24” червня 2021 року № 12

Завідувач кафедри
фізичної терапії, ерготерапії,
фізичної культури і спорту

(підпис)

Л.С. Кравчук
(прізвище та ініціали)

„24” червня 2021 року

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
(керівником проектної групи) **Фізична культура і спорт (2020 року)**
(назва освітньої програми)

„24” червня 2021 року

Гарант освітньо-професійної
програми (керівник проектної групи)

(та підпис)

Л.С.Кравчук
(прізвище ініціали)

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Навчальний рік	2021/2022	20___/20___	20___/20___	20___/20___
Дата засідання кафедри	24.06.21 р.			
№ протоколу	№12			
Підпис завідувача кафедри				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <https://vo.ukraine.edu.ua/> за адресою:

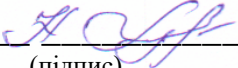
<https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=9450¬ifyeditingon=1>

(вказати адресу)

Робочу програму перевірено

„24” червня 2021 року

Заступник директора
з навчально-виховної роботи
Хмельницького інституту
соціальних технологій

(підпис)

Н. І. Луцкевич
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

1.	ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2.	МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3.	РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	6
4.	ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	7
4.1.	Анотація дисципліни.....	7
4.2.	Структура навчальної дисципліни.....	10
4.2.1.	<i>Тематичний план</i>	10
4.2.2.	<i>Навчально-методична картка дисципліни</i>	13
4.3.	Форми організації занять.....	13
4.3.1.	<i>Теми семінарських занять</i>	13
4.3.2.	<i>Індивідуальні завдання</i>	13
4.3.3.	<i>Індивідуальна навчально-дослідна робота</i>	14
4.3.4.	<i>Теми самостійної роботи студентів</i>	17
5.	МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	19
5.1.	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.	19
5.2.	Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.....	19
5.3.	Інклюзивні методи навчання.....	20
6.	СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	21
6.1	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	22
6.2.	Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру.....	23
6.3.	Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS.....	24
6.4.	Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS.....	25
6.5.	Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS..	24
6.6.	Розподіл балів, які отримують студенти.....	25
6.7.	Орієнтовний перелік питань до екзамену	25
7.	МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	27
7.1.	Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю.....	28
7.2.	Глосарій (термінологічний словник).....	28
7.3.	Рекомендована література.....	29
7.4.	Інформаційні ресурси.....	30
8.	МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	30

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальний обсяг кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Вид дисципліни обов’язкова	
	Спеціальність 017 Фізична культура і спорт	Цикл підготовки професійний	
Модулів – 1	Спеціалізація немає	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: реферат	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	Семестр	
Загальний обсяг годин – 120		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 6	Освітній ступінь: бакалавр	16 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	4 год.
		Лабораторні	
		–	–
		Самостійна робота	
		90 год.	112 год.
		Індивідуальні завдання: 10 год.	
Вид семестрового контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 25% аудиторних занять, 75% самостійної роботи;

для заочної форми навчання – 6,7% аудиторних занять, 93,3% самостійної роботи.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: вивчення наукових основ туристичної сфери, формування у студентів знань, умінь і навичок туристичного орієнтування, проведення туристичних походів, зборів та змагань, практичного застосування вмінь щодо здійснення оцінки туристичних ресурсів, функцій туризму та передумов здійснення туристичної діяльності.

Основними завданнями:

- визначення основних понять, видів та функцій спортивного туризму;
- засвоєння студентами теоретичних основ класифікації видів спортивного туризму та їх особливостей;
- виявлення основних напрямів і тенденцій розвитку видів спортивного туризму;
- набуття студентами навичок планування та організації певних турпродуктів для учасників спортивних видів туризму різного віку та різного рівня фізичної підготовки;
- ознайомлення з методичними прийомами підготовки та проведення турів з певних видів спортивного туризму.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати:**

- теоретико-методологічні основи туризму;
- категорії і основні поняття туризму;
- історію та детермінанти розвитку туризму;
- туризм як національне явище сфери реалізації різноманітних прав і потреб людини;
- туристську економіку як основний сектор сучасної національної і регіональної економіки;
- туристську політику як складову частину соціальної і економічної політики держави;

вміти:

- виявляти основні проблеми розвитку туризму в Україні;
- аналізувати сучасний стан та прогнозувати напрямки розвитку туризму.
- знати і вміти проводити туристичні походи та змагання з туризму.

Рядок дисципліни в „Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми”

ОК. 2.3	ЗК 1	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 9	ЗК 11	ЗК 12
	+	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в „Матриці відповідності спеціальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми”

ОК. 2.3	СК 1	СК 2	СК 3	СК 10	СК 12	СК 13	СК 14
	+	+	+	+	+	+	+

Рядок дисципліни в „Матриці забезпечення результатів навчання (РН) відповідними компонентами освітньої програми”

ОК. 2.3	РН 4	РН 5	РН 10	РН 13	РН 21
	+	+	+	+	+

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи спортивного туризму та його різновидів.

Тема 1. Спортивний туризм як соціальне явище.

Місце спортивного туризму серед інших видів туристичної діяльності. Сучасний стан та тенденції розвитку спортивного туризму в світі й Україні.

Тема 2. Пішохідний та лижний туризм.

Особливості пішохідних походів у різних кліматичних зонах. Переправи через водні перешкоди. Рух в лавинонебезпечних зонах.

Тема 3. Гірський туризм. Альпінізм. Спелеотуризм.

Вузли що використовуються в туризмі та альпінізмі. Страховка. Дії в екстремальних ситуаціях.

Тема 4. Водний та вітрильний туризм.

Проведення турпоходів. Особливості долини та русл ріки. Природні та штунні перешкоди та методика їх подолання.

Тема 5. Велосипедний та автотуризм.

Особливості велосипедів різних типів. Правила та техніка безпеки під час туризму. Методика підготовки до автотуризму.

Тема 6. Інші різновиди туризму.

Кінний туризм. Догляд за кіньми під час подорожей.

Тема 7. Теоретичні та практичні основи організації різновидів спортивного туризму для людей з особливими потребами.

Особливості та методика проведення туризму з людьми з інвалідністю. Складання та прорахунок доступного маршруту.

Змістовий модуль 2.**Організація спортивного туризму та орієнтування.****Тема 8. Техніка та спорядження в туризмі.**

Склад туристичного спорядження, методика його підготовки та комплектування. Індивідуальне та групове спорядження. Особливості приготування їжі в поході.

Тема 9. Організація, підготовка та проведення спортивних походів та поїздок.

Особливості організації пішого та гірського туристичного походу. Типологія походів за категорією складності.

Тема 10. Загальні відомості про спортивне орієнтування.

Орієнтування та його особливості. Правила та техніка безпеки під час орієнтування. Методика навчання орієнтування по карті.

Тема 11. Основи топографічної підготовки.

Загальні положення орієнтування на місцевості. Рух за азимутом. Карта та рух по місцевості. Спортивне орієнтування і карта. Умовні знаки спортивних карт.

Тема 12. Структура спортивного орієнтування.

Види спортивного орієнтування. Види змагань. Види дистанцій.

Тема 13. Фізична та морально-вольова підготовка орієнтувальника.

Психологічне навантаження. Паніка та методи її подолання. Різні страхи та методи їх подолання під час туризму та орієнтування.

Тема 14. Методика проведення змагань зі спортивного туризму та орієнтування.

Методика складання положення про змагання та його особливості. Правила та суддівство змагань.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні:
Гігієна, анатомія, вступ до спеціальності.

Міжпредметні зв'язки: спортивна морфологія, загальна теорія здоров'я та здорового способу життя, теорія і технологія оздоровчо-рекреаційної рухової активності.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
		л.	сем.	пр.	лаб.	інд.			л.	сем.	пр.	лаб.	інд.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1.															
Теоретичні основи спортивного туризму та його різновидів.															
Тема 1. Спортивний туризм як соціальне явище.	7	1	1	–	–	–	5	6	0,5	0,5	-	-	-	5	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 2. Пішохідний та лижний туризм.	7	2	1	–	–	–	4	6	0,5	0,5	-	-	-	5	
Тема 3. Гірський туризм. Альпінізм. Спелеотуризм.	7	1	1				5	7	0,5	0,5	-	-	-	6	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 4. Водний та вітрильний туризм.	7	1	1				5	7	0,5	0,5	-	-	-	6	
Тема 5. Велосипедний та автотуризм.	7	1	1				5	6	-	-	-	-	-	6	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: складання кросворду за основними термінами теми
Тема 6. Інші різновиди туризму.	7	1	1	–	–	–	5	6	-	-	-	-	-	6	
Тема 7. Теоретичні та практичні основи організації різновидів спортивного туризму для людей з особливими потребами.	7	1	1	–	–	–	5	6	-	-	-	-	-	6	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Модульний контроль	2	–	–	–	–	2	–	2	–	–	–	–	2	–	комп’ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 1	58	8	8	–	–	2	40	52	2	2	–	–	2	46	
Змістовий модуль 2.															
Організація спортивного туризму та орієнтування.															
Тема 8. Техніка та спорядження в туризмі.	8	1	-	–	–	–	7	6	0,5	0,5	–	–	–	7	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
															ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 9. Організація, підготовка та проведення спортивних походів та поїздки.	7	1	1	-	-	-	5	6	0,5	0,5	-	-	-	7	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації.
Тема 10. Загальні відомості про спортивне орієнтування.	7	1	1	-	-	-	5	5	-	-	-	-	-	8	
Тема 11. Основи топографічної підготовки.	7	1	1	-	-	-	5	6	0,5	0,5	-	-	-	7	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 12. Структура спортивного орієнтування.	7	1	1	-	-	-	5	5	-	-	-	-	-	8	
Тема 13. Фізична та морально-вольова підготовка орієнтувальника.	7	1	1				5	6	0,5	0,5				7	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: складання кросворду за основними термінами теми
Тема 14. Методика проведення змагань зі спортивного туризму та орієнтування.	7	2	1	-	-	-	4	5	-	-	-	-	-	8	
Модульний контроль	2	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	2	-	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 2	52	8	6	-	-	2	36	58	2	2	-	-	2	52	
Усього годин	110	16	14	-	-	4	76	110	4	4	-	-	4		
ІНДЗ	10	-	-	-	-	10	-	10	-	-	-	-	10	-	ІНДЗ: реферат
Усього годин	120	16	14	-	-	14	76	120	4	4	-	-	14	98	

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни „Основи туризму та орієнтування.”

Разом: 120 год., лекції – 16 год., семінарські заняття – 14 год., самостійна робота – 90 год.

[illegible]

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Спортивний туризм як соціальне явище.	1
2	Тема 2. Пішохідний та лижний туризм.	1
3	Тема 3. Гірський туризм. Альпінізм. Спелеотуризм.	1
4	Тема 4. Водний та вітрильний туризм.	1
5	Тема 5. Велосипедний та автотуризм.	1
6	Тема 6. Інші різновиди туризму.	1
7	Тема 7. Теоретичні та практичні основи організації різновидів спортивного туризму для людей з особливими потребами.	1
8	Тема 8. Техніка та спорядження в туризмі.	1
9	Тема 9. Організація, підготовка та проведення спортивних походів та поїздок.	1
10	Тема 10. Загальні відомості про спортивне орієнтування.	1
11	Тема 11. Основи топографічної підготовки.	1
12	Тема 12. Структура спортивного орієнтування.	1
13	Тема 13. Фізична та морально-вольова підготовка орієнтувальника.	1
14	Тема 14. Методика проведення змагань зі спортивного туризму та орієнтування.	1
Разом		14

4.3.2. Індивідуальні завдання

- огляд додаткової літератури за темами : «Спортивний туризм як соціальне явище» та «Пішохідний та лижний туризм».
- підготовка та проведення презентації за темами: «Гірський туризм. Альпінізм. Спелеотуризм».
- складання кросворду за основними термінами тем : «Інші різновиди туризму», «Організація, підготовка та проведення спортивних походів та поїздок», «Загальні відомості про спортивне орієнтування».

4.3.3. Індивідуальне науково-дослідне завдання (реферат)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань

із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- складання ситуаційних завдань із різних тем курсу (**1 бали**);
- огляд літератури з конкретної тематики (**1 бали**);
- анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки (**1 бали**);
- Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу (**5 бали**);
- Участь у науковій студентській конференції (**3 бали**);
- дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе (**1 бали**).
- дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **12 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел.

Тематика ІНДЗ

- Місце спортивного туризму серед інших видів туристичної діяльності.
- Сучасний стан та тенденції розвитку спортивного туризму в світі й Україні.
- Особливості пішохідних походів у різних кліматичних зонах.
- Переправи через водні перешкоди.
- Дії в екстримальних ситуаціях.
- Особливості долини та русл ріки.
- Природні та штучні перешкоди та методика їх подолання.
- Особливості велосипедів різних типів.
- Правила та техніка безпеки під час туризму.
- Догляд за кіньми під час подорожей.
- Особливості та методика проведення туризму з людьми з інвалідністю.
- Складання та прорахунок доступного маршруту.
- Методика підготовки та комплектування.
- Індивідуальне та групове спорядження.
- Особливості приготування їжі в поході.
- Особливості організації пішого та гірського туристичного походу.
- Типологія походів за категорією складності.
- Правила та техніка безпеки під час орієнтування.
- Методика навчання орієнтування по карті.
- Загальні положення орієнтування на місцевості.

- Карта та рух по місцевості.
- Спортивне орієнтування і карта.
- Види спортивного орієнтування.
- Паніка та методи її подолання.
- Різні страхи та методи їх подолання під час туризму та орієнтування.
- Методика складання положення про змагання та його особливості.
- Правила та суддівство змагань.

**Критерії оцінювання ІНДЗ
(дослідження у вигляді реферату)**

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	1 бал
2.	Складання плану реферату	1 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень у логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання	1 бал
4.	Дотримання правил реферування наукових публікацій	5 бали
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	3 бали
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел, посилання	1 бал
Разом		12 балів

Оцінка за ІНДЗ у вигляді реферату: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 7-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
12	відмінно	5	A	відмінно
9	добре	4	BC	добре
5	задовільно	3	DE	задовільно
3	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.4. Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Спортивний туризм як соціальне явище.	5
2	Пішохідний та лижний туризм.	4
3	Гірський туризм. Альпінізм. Спелеотуризм.	5
4	Водний та вітрильний туризм.	5
5	Велосипедний та автотуризм.	5
6	Інші різновиди туризму.	5
7	Теоретичні та практичні основи організації різновидів спортивного туризму для людей з особливими потребами.	5
Модульний контроль		2
8	Техніка та спорядження в туризмі.	7
9	Організація, підготовка та проведення спортивних походів та поїздок.	5
10	Загальні відомості про спортивне орієнтування.	5
11	Основи топографічної підготовки.	5
12	Структура спортивного орієнтування.	5
13	Фізична та морально-вольова підготовка орієнтувальника.	5
14	Методика проведення змагань зі спортивного туризму та орієнтування.	4
Модульний контроль		2
ІНДЗ		10
Разом		90

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи спортивного туризму та його різновидів.			
Тема 1. Спортивний туризм як соціальне явище. (5 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	I-II
Тема 2. Пішохідний та лижний туризм. (4 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		
Тема 3. Гірський туризм. Альпінізм. Спелеотуризм. (5 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	III-IV
Тема 4 Водний та вітрильний туризм. (5 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне заняття		
Тема 5. Велосипедний та автотуризм. (5 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	V-VI
Тема 6. Інші різновиди туризму. (5 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		
Тема 7. Теоретичні та практичні основи організації різновидів спортивного туризму для людей з особливими	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	VII-VIII

потребами.. (5 год.)			
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	3	VIII
Всього: 34 год.	Всього: 11 балів		
Змістовий модуль 2. Спортивна підготовка інвалідів по нозологіях.			
Тема 8. Техніка та спорядження в туризмі. (7 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	IX
Тема 9. Організація, підготовка та проведення спортивних походів та поїздок. (5 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		X-XI
Тема 10. Загальні відомості про спортивне орієнтування. (5 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		
Тема 11. Основи топографічної підготовки. (5 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	XII-XIII
Тема 12. Структура спортивного орієнтування. (5 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		
Тема 13. Фізична та морально-вольова підготовка орієнтувальника. (5 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	2	XIV-XV
Тема 14. Методика проведення змагань зі спортивного туризму та орієнтування. (4 год.)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання		
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год.)	Тестування	3	XV
Всього: 80 год.	Всього: 9 балів		
Індивідуальна навчально-дослідна робота: 10 год.	Реферат	12	XV
Разом: 90 год.	Разом: 32 бал		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

- *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;
- *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;
- *практичні*: вправи.

2. *За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації*: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. *За ступенем самостійності мислення*: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. *За ступенем керування навчальною діяльністю*: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів. Методи викладання навчального

матеріалу визначаються викладачем в залежності від виду занять, змісту теми, цілей і завдань, можливостей студентів та часом, відведеним для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювально-ілюстративна лекція включає усний виклад навчального матеріалу з ілюстрацією таблиць, слайдів, роздаткового матеріалу, з використанням ТЗН.

- лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому застосовується питально-відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.

- проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення студентів, коли при читанні лекції перед студентами формулюється проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході лекції студентам може видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають студентам у вирішенні поставленої проблеми.

В ході практичних занять застосовуються наступні методи:

- практичні заняття організовується у формі доповідей, обговорень та виконання практичних завдань. Увага студентів зосереджена на висвітленні матеріалу з наданням інформації про нові наукові розробки.

- репродуктивний метод застосовується при проведенні підсумкового семінару з змістового модуля з використанням тестового контролю у ІКЦ.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Під час викладання навчальної дисципліни застосовуються наступні методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів:

- 1. Метод створення ситуації новизни навчального матеріалу** – надання нових фактів та самостійний їх пошук створює відчуття збагачення знаннями спонукає студентів до самовдосконалення.

- 2. Метод опори на життєвий досвід студентів** – використання викладачем у навчальному процесі життєвого досвіду студентів – фактів, явищ, які вони спостерігали в житті, або в яких самі брали участь.

- 3. Метод емоційно-морального стимулювання** – включення у зміст навчання моральних ситуацій прикладів з життя.

- 4. Метод зацікавлення** – реалізується за допомогою цікавих прикладів, парадоксальних фактів (цікаві аналогії, проблемні запитання, досліді).

5. Метод емоційного сплеску та заохочення – підтримка, підбадьорювання, заохочення; педагог має демонструвати своє прагнення допомогти студенту, бути впевненим у його силах та здібностях.

6. Метод пізнавальних ігор:

-*ділова гра* – діалог на професійному рівні, в якому відбуваються зіткнення різних думок, пропозицій, і взаємна критика гіпотез. Їх обґрунтування, що призводить до появи нових знань і уявлень;

-*рольова гра* – імпровізоване розігрування заданої ситуації;

-*інтерактивна гра* – метод навчання, заснований на досвіді, отриманому в результаті спеціально організованої соціальної взаємодії учасників з метою зміни індивідуальної моделі поведінки;

-*симуляція* – метод навчання, який моделює обмежені в часі, конкретні життєві ситуації, результат яких залежить від поведінки учасників процесу взаємодії.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод „вибуху”, метод природних наслідків і трудовий метод.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна „**Основи туризму та орієнтування**” оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 2 змістових модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів. Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”, подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамени;
- стандартизовані тести;
- реферати;
- розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
„відмінно”	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
„добре”	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
„задовільно”	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої

	фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
„незадовільно”	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. Обов’язкові					
1.1. Відвідування лекцій	1	7	7	7	7
1.2. Робота на практичному занятті	2	4	8	3	6
1.3. Виконання завдань для самостійної роботи	2	4	8	3	6
1.5. Виконання модульної роботи	3	1	3	1	3
Разом			26		22
Максимальна кількість балів за обов’язкові види роботи: 48					
II. Вибіркові					
Виконання завдань для самостійного опрацювання (за вибором студента не більше 12 балів)					
2.1. Складання ситуаційних завдань із різних тем курсу					1
2.2. Огляд літератури з конкретної тематики					1
2.3. Анотація прочитаної додаткової літератури з курсу, бібліографічний опис, тематичні розвідки					1
2.4. Підготовка наукової статті з будь-якої теми курсу					5
2.5. Участь у науковій студентській конференції					4
2.6. Дослідження різноманітних питань з тематики дисципліни у вигляді есе					1
2.7. Виконання індивідуальних завдань (ІНДЗ)					12
Разом					12
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 12					
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60					

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 60-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>Відмінно</i>	5	A	<i>Відмінно</i>
45 – 53	<i>Добре</i>	4	BC	<i>Добре</i>
36 – 44	<i>Задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>Незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Оцінка за екзамен: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 40-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.5. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
--------------------------------	-------------------------------	-----------------------

		екзамен		
90 – 100	відмінно	5	A	відмінно
82 – 89	добре	4	B	добре (дуже добре)
75 – 81	добре	4	C	добре
64 – 74	задовільно	3	D	задовільно
60 – 63	задовільно	3	E	задовільно (достатньо)
35 – 59	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	незадовільно	2	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6.6. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота													Екзамен	Сума	
Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2					ІНДЗ	40	не більш є 100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	МК1	T8 T9 T10	T11 T12	T13	T14	МК 2			
6		6		6		5	3	7	6	6		3	12		

T1, T2 ... T14 – теми змістових модулів.

МК – модульний контроль

6.7. Орієнтовний перелік питань до екзамену

1. Місце спортивного туризму серед інших видів туристичної діяльності.
2. Сучасний стан та тенденції розвитку спортивного туризму в світі й Україні.
3. Особливості пішохідних походів у різних кліматичних зонах.
4. Переправи через водні перешкоди.
5. Рух в лавинонебезпечних зонах.
6. Вузли що використовуються в туризмі та альпінізмі.
7. Страхівка.
8. Дії в екстримальних ситуаціях.
9. Проведення турпоходів.
10. Особливості долини та русл ріки.
11. Природні та штучні перешкоди та методика їх подолання.
12. Особливості велосипедів різних типів.
13. Правила та техніка безпеки під час туризму.
14. Методика підготовки до автотуризму.
15. Кінний туризм.
16. Догляд за кіньми під час подорожей.
17. Особливості та методика проведення туризму з людьми з інвалідністю.

18. Складання та прорахунок доступного маршруту.
19. Склад туристичного спорядження.
20. Методика підготовки та комплектування.
21. Індивідуальне та групове спорядження.
22. Особливості приготування їжі в поході.
23. Особливості організації пішого та гірського туристичного походу.
24. Типологія походів за категорією складності.
25. Орієнтування та його особливості.
26. Правила та техніка безпеки під час орієнтування.
27. Методика навчання орієнтування по карті.
28. Загальні положення орієнтування на місцевості.
29. Рух за азимутом.
30. Карта та рух по місцевості.
31. Спортивне орієнтування і карта.
32. Умовні знаки спортивних карт.
33. Види спортивного орієнтування.
34. Види змагань.
35. Види дистанцій.
36. Психологічне навантаження.
37. Паніка та методи її подолання.
38. Різні страхи та методи їх подолання під час туризму та орієнтування.
39. Методика складання положення про змагання та його особливості.
40. Правила та суддівство змагань.

БІЛЕТИ ДО ЕКЗАМЕНУ

Відкритий міжнародний університет розвитку людини „Україна”

Хмельницький інститут соціальних технологій

Кафедра фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту

Освітній ступінь: бакалавр

Усі спеціальності: 017 „Фізична культура і спорт”

Семестр: 2

Навчальна дисципліна: Основи туризму та орієнтування.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

1. Склад туристичного спорядження.
2. Методика підготовки та комплектування.
3. Індивідуальне та групове спорядження.

Затверджено на засіданні кафедри фізичної терапії, ерготерапії, фізичної культури і спорту

Протокол № 12 від „24” червня 2021 року.

Завідувач кафедри

(підпис)

Л.С. Кравчук

(ПІБ)

Екзаменатор

(підпис)

(посада, ПІБ)

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій
2. Методичні розробки до практичних занять.
3. Методичні розробки до виконання самостійної роботи студентів.
4. Орієнтовна тематика реферативних досліджень.
5. Ілюстративні матеріали.
6. Глосарій по дисципліні.
7. Питання до модульного контролю.
8. Питання до іспиту.

7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю

1. Основи спортивного туризму в рекреаційній діяльності : збірник наукових праць. Харків: ХДАФК, 2016. 358 с. URL : <http://journals.urau.ua/index.php/wissn055>
2. Грабовський Ю. А., Скалій О. В., Т. В. Скалій. Спортивний туризм : навчальний посібник. URL : http://tourlib.net/books_ukr/grabovsky.htm
3. Все о туризме. Туристическая библиотека. URL : <http://tourlib.net/teor.htm>
4. Федерація спортивного туризму України. URL : <http://www.fstu.org.ua/>

7.2. Глосарій (термінологічний словник)

Авіапаром-літак, спеціально обладнаний для перевезення пасажирів і автотранспорту (мікроавтобусів, автомобілів, мотоциклів тощо).

Авіатариф-вартість перевезення одного пасажирів літаком на певну відстань. У міжнародних авіаційних перевезеннях розрізняють індивідуальні та групові, звичайні та спеціальні.

Автомобільна асистенція-страховий поліс про відповідальність за життя та здоров'я автоіуристів та інших осіб на території іншої країни; обов'язковий документ для відкриття візи в посольстві.

Автопоїзд-колонна автобусів, що перевозить туристські групи згідно із затвердженим маршрутом.

Автостоп-різновид неорганізованого туризму з використанням в якості засобів пересування попутних автомобілів безкоштовно або за невелику плату.

Агломерація рекреаційна-взаємообумовлене поєднання населених пунктів, що розвиваються на певній території на основі спільності використання рекреаційних ресурсів та інфраструктури.

Аквізитор-співробітник або агент транспортних чи страхових підприємств і закладів, який відповідає за аквізицію іноземних туристів, нових вантажів чи страхувань.

Аквізиція-залучення іноземних туристів, нових вантажів, страхувань до країни.

Активні туристи-різноманітна (гетерогенна) група, що об'єднує представників різних соціальних прошарків і характеризується середнім рівнем прибутків (технічні працівники, висококваліфіковані робітники, службовці та ін).

Альпінізм-вид спорту, високогірний туризм, сходження на важкодоступні гірські вершини, льодовики тощо.

Ботокемпінг-рекреаційне підприємство (низова ТРС) сезонного типу зі спорудами та засобами для технічного обслуговування плавзасобів.

Знаходиться на березі річки або іншої водойми і розміщується в проміжних пунктах лінійних водних туристських маршрутів.

Бронювання-попереднє закріплення за певним туристом (пасажиром) або групою туристів (пасажирів) місць у готелях або транспортних засобах, квитків у культурно-видовищні заклади та ін. на конкретні дати.

Будинок відпочинку-рекреаційне підприємство (низова ТРС), що характеризується різноманітними циклами рекреаційних занять і переважним використанням ресурсів прилеглої території.

Будинок туриста-установа, завданнями якої є пропаганда туризму та екскурсій, надання методичної допомоги туристам та робітникам туристсько-екскурсійних установ.

Бюджет часу-система показників, що характеризують розподіл затрат часу за видами його використання як окремої людини та її сім'ї, так і певної групи населення.

Бюро обслуговування-бюро при готелі, що здійснює обмін ваучерів на турдокументи, валютно-фінансові операції, пов'язані з перебуванням іноземного туриста в країні.

Валютна ефективність-співвідношення надходжень в іноземній валюті за реалізацію товарів або послуг і витрат на виробництво цих товарів або послуг у національній валюті.

Вартість туру-грошовий вираз туристського обслуговування на маршруті, путівки. Включає аванс і повну вартість туру.

Ваучер туристський-основний документ, що підтверджує аквізицію та туристський статус особи або групи, на підставі якого іноземні туристи - індивідуали та туристські групи приймаються і обслуговуються в Україні, а також вітчизняні туристи - за кордоном.

Дайвінг-вид туризму та відпочинку, підводне плавання з аквалангом

Державні природні парки-складова частина державного природно-заповідного фонду; території, призначені для науково-пізнавального, спортивно-оздоровчого туризму та відпочинку;

Детопонімізація-трансформація власне географічної назви у загальновживаний термін.

Джампінг-стрибки сторч головою у прірву з прив'язаним до ніг еластичним тросом. Набув поширення в гірських місцинах США, Мексики, Аргентини.

Круїз-морська або річкова туристська подорож, як правило, по замкненому колу на одному теплоході за встановленим маршрутом із зупинками в місцях, що викликають певний інтерес у туристів або у відправних пунктах екскурсій.

Культурні комплекси-поєднання об'єктів матеріальної та духовної культури

Культурно-інформаційна місцевість-елемент територіальної структури культурно-інформаційної системи, поєднання одного або декількох культурно-історичних об'єктів з природно-антропогенним комплексом.

Культурно-інформаційна система-територіально цілісна, антропоцентрична, взаємопов'язана сукупність культурно-історичних та природно-антропогенних комплексів, функціонування яких спрямоване на задоволення культурологічних і рекреаційних потреб людини.

Культурно-інформаційний ландшафт-сукупність культурно-інформаційних, компактно розташованих місцевостей, що мають достатній для людини.

Культурно-інформаційний район-об'єднання культурноінформаційних ландшафтів, що характеризується спільним використанням інфраструктурних об'єктів.

7.3 Рекомендована література

Базова

1. Кляп М. П., Шандор Ф. Ф. Сучасні різновиди туризму : навчальний посібник. Київ : Знання, 2011. 334 с.
2. Мозолев О. М. Організація молодіжного спортивно-оздоровчого туризму : навчальний посібник. Хмельницький : Вид-во: ХГПА, 2020. 155 с.
3. Філіпов З. І. Спортивний туризм. Організація і методика спортивно-туристичної роботи : навч. посіб. Дрогобич : Коло, 2010. 344 с.

Допоміжна

1. Абрамов В. В., Тонкошкур М. В Історія туризму : посібник. Харьков : ХНАМГ, 2010. 286 с.
2. Колотуха О. В. Спортивні рекреаційно-туристські ресурси України. Київ : Федерація спортивного туризму України, 2006. 208 с.
3. Любіцева О. О., Панкова В. Є., Стафійчук Є. В. Туристичні ресурси України: навчальний посібник. Київ : Альтепрес, 2007. 369 с.
4. Булашев О. Я. Теорія і методика спортивного туризму : навч. посіб для студентів першого курсу (за кредитно-модульною системою). Харків : ХДАФК, 2007. 230 с.
5. Благодатний П. Нестандартне обладнання для занять з техніки пішохідного туризму. *Краєзнавство. Географія. Туризм*. 2006. №35 С. 23–24.

15. Інформаційні ресурси

1. Основи спортивного туризму в рекреаційній діяльності : збірник наукових праць. Харків: ХДАФК, 2016. 358 с. URL : <http://journals.urau/index.php/wissn055>
2. Грабовський Ю. А., Скалій О. В., Т. В. Скалій. Спортивний туризм : навчальний посібник. URL : http://tourlib.net/books_ukr/grabovsky.htm
3. Все о туризме. Туристическая библиотека. URL : <http://tourlib.net/teor.htm>
4. Федерація спортивного туризму України. URL : <http://www.fstu.org.ua/>

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	кафедральний ноутбук	проектор, приміщення з доступом до Інтернету
Семінарське заняття	наочні та роздаткові матеріали, переносна дошка з відривними листами паперу	спеціалізований кабінет № 36
Модульний контроль	Доступ до мережі Інтернет	приміщення комп'ютерного класу № 28